

afdeling Plannen

Bijlage D.

GENEM
KIA-BIJLAGE

t.b.v. een door de VCVCS op te stellen
overzicht van nucleaire aspecten.

BIJLAGE: Een.

Nucleaire taken Kla.

1. Vliegtuigen. Van de acht met gevechtvliegtuigen uitgerust squadrons van de Koninklijke Luchtmacht zijn twee squadrons "dual capable". Dit betekent dat zij naast het versagen om op te treden met conventionele wapens, ook uitgerust en geoefend zijn om nucleaire wapens te vervoeren en af te werpen. Gezien het bereik van de vliegtuigen en de orde van grootte van de wapens maken beide ook deel uit van de tactisch nucleaire slagkracht van de NAVO.

2. Geleide Wapens. Van de vier in de NAVO-luchtverdedigingegordel opgestelde NIKH/HERCULES squadrons van de Koninklijke Luchtmacht zijn drie squadrons "dual capable". Dit betekent dat zij naast het vermogen om afveerraketten met conventionele koppen af te vuren, ook uitgerust en geoefend zijn om afveerraketten met een nucleaire lading te lanceren. Deze nucleaire capaciteit is bedoeld voor het afwerpen van grotere aanvalsgroepen met vliegtuigen op middelbare en grote hoogten. Gezien hun opstelling en hun taak maken zij deel uit van de tactisch nucleaire defensieve slagkracht van de NAVO-strijdkrachten. De raketten kunnen ook op gronddoelen worden afgewerd. Deze laatste mogelijkheid is echter zowel in technische als in v.w.b. operationele conceptie duidelijk een optie voor nood-situaties. Bovendien is het bereik relatief klein.

3. Invoering van de nucleaire taken. De nucleaire taak is, op basis van het in 1957 geaccepteerde NAVO-besluit, voor de vliegtuigen geïmplementeerd in het begin van de zestiger jaren. (Voor detail-gegevens zie Nota CLS nr Kav 6610/70 G, d.d. 28 augustus 1975). De invoering van de nucleaire wapenladingen voor de NIKH/HERCULES ook, verliep parallel aan het vervangingsproces van de NIKH/AJAX raketten door die van het type NIKH/HERCULES, e.o.a. eveneens in het begin van de zestiger jaren. De opslag van de wapens op de Nederlandse stallingen in West-Duitsland werd geregeld in een bilaterale, in 1967 afgesloten "Stockpile agreement" met de regering van de Verenigde Staten. In 1966 volgde, eveneens bilateraal, de overeenkomst betreffende de inspectieprocedures, e.o.a. in overeenstemming met SACRUM verdedigingsplannen en de daarvoor gulede NAVO Procedures. De verhouding tussen het aantal conventionele wapenkoppen en nucleaire wapenkoppen is vastgelegd in de "ACE Force Standards".

GENEM

A. Verspreiden in taak

4. Veranderingen in taak als gevolg van HIKER/HERCULES. Deze 2 squadrons uitgerust met vliegtuigen met een nucleaire taak, waren aanvankelijk exclusief voor deze taak uitgerust en geschild. De de aanvaarding van de strategie van het aangepaste antwoord werd hen ook een conventionele rol toebedeeld. Thans staan zij bekend als "dual capable" of "Fighter Bomber Strike Attack" (FBSSA) eqs. Gegeven het feit dat de HIKER/HERCULES sinds de invoering van de HEDDING raket zowel conventioneel als nucleair konden worden ingezet, breekt de nieuwe strategie voor deze eqs geen verandering met zich mee.

5. Rationele beperkingen van de taak. In 1974 werden 4 van de 8 Nederlandse HIKER/HERCULES eqs opgeheven. Van deze 4 eqs waren er 3 "dual capable"; één eq was uitsluitend met conventionele wapens uitgerust. Het opheffen van de 4 HIKER/HERCULES eqs betekende derhalve een halvering van de Nederlandse bijdrage in de nucleaire capaciteit t.b.v. de luchtverdediging met SAM's op middelbare en grote hoogten.

Nederlandse bijdrage aan de NATO nucleaire strijdkracht vergelijkbaar met die van de bondgenoten.

6. Voor een vergelijking van de Nederlandse bijdrage aan de NATO nucleaire strijdkracht t.o.v. de bijdrage van de bondgenoten kunnen zeer uiteenlopende normen worden gehanteerd. In onderstaande vergelijking wordt slechts ingegaan op de bijdrage in vergelijkbare wapensystemen t.b.v. het tactisch nucleaire potentiaal in de Centrale Sector.

7. Nucleaire luchtverdedigingsmiddelen. Van de NATO Geleide Wapeneenheden zijn uitsluitend HIKER/HERCULES eenheden bestemd voor een luchtverdediging met zowel conventionele als nucleaire missielen. In totaal zijn in de Centrale Sector 51 HIKER/HERCULES squadrons in plooid. Van deze 51 eqs zijn er 43 "dual capable". Hetge splitst over de verschillende landen zijn de bijdragen als volgt:

- a. België : 7 eqs, waarvan 6 "dual capable";
- b. Duitsland : 24 eqs, alle "dual capable";
- c. Nederland : 4 eqs, waarvan 3 "dual capable";
- d. Verenigde Staten : 16 eqs, alle "dual capable".

Opgemerkt zij dat de Belgische regering in een intentieverklaring heeft toegezegd te komen in boevorte in het wapenpakket van het 7e HIKER/HERCULES squadron ook nucleaire ladingen kunnen worden ingezet.

8. "Dual capable" squadrons. In totaal zijn in de Centrale Sector 26 met vliegtuigen uitgeruste "dual capable" squadrons in plooid.

SECRET

Deze ege maken deel uit van de 64 squadrons die primair bestemd zijn voor het uitvoeren van offensieve opdrachten (FBA) en als zodanig een hoge graad van geoefendheid en paraatheid handhaven. De indeling van de verschillende landen is als volgt:

a. België	:	3 ege, waarvan	2	"dual capable";
b. Canada	:	3 " , "	geen	" "
c. Duitsland	:	12 " , "	6	" "
d. Engeland	:	8 " , "	5	" "
e. Nederland	:	5 " , "	2	" "
f. Verenigde Staten	:	11 " , "	alle	" "

Opgemerkt zij dat Canada een bijzondere positie inneemt. Het materieel van de 3 ingebrachte ege is in Europa aanwezig, maar een deel van de vliegers en het grondpersoneel bevindt zich in Canada. Dit personeel wordt na mobilisatie naar Europa overgevlogen. In deze context is deelname aan de "dual capability" een praktische onmogelijkheid. Verder geldt dat de NAVO-luchtvaart de eerste dagen na mobilisatie aanzienlijk zal worden versterkt, voornamelijk vanuit de Verenigde Staten. Van de 16 ege die in dit kader t.b.v. de FBA rol zullen worden ingezet zijn 12 ege "dual capable".

5.4. plannen op grond waarvan nucleaire aspecten in het gebied kunnen komen.

3. Uitfasering F-104G. De vliegtuigen van de twee "dual capable" gevechtssquadrons zullen in de jaren 81 en 82 uitfaseren en worden vervangen door vliegtuigen het type F-16. De F-16 is in principe geschikt voor het vervoeren en afwerpen van nucleaire wapens, indien de hiervoor verevendige technische voorzieningen zijn aangebracht. Dit betekent dat een beslissing hieromtrent pas kort voor de daadwerkelijke conversie van de twee ege behoeft te worden genomen. De Minister van Defensie heeft hiervan publiekelijk gewag gemaakt.

10. NIER/HERCULES. De technologische ontwikkelingen inzake geleide wapensystemen voor de luchtverdediging, zijn niet van dien aard, dat mag worden verwacht dat het binnen afzienbare tijd verantwoord is over te gaan tot het uitfaseren van de NIER/HERCULES systemen. Hierop moet worden aangehouden dat de NIER/HERCULES ege tot ver in de toekomstige jaren deel uit zullen blijven maken van de NAVO luchtverdedigingssystemen.

Inzake de QRA-taak voor gevechtsvliegtuigen met atoombommen.

1. De Quick Reaction Alert-taak is een uitvloeisel van de op 12 januari 1962 gemaakte overeenkomst met de autoriteiten van de Verenigde Staten betreffende de inzet-procedure van de nucleaire wapens en wapendragers. In artikel 1 van annex B van deze overeenkomst is onder meer de QRA verplichting expliciet opgenomen. Alle NAVO-landen die participeren in de tactische nucleaire rol en daartoe uitgerust zijn met Amerikaanse wapens hebben overigens soortgelijke bilaterale overeenkomsten met de VS gesloten. De QRA verplichting spruit voort uit de desbetreffende defensieplannen van SACSR.

2. Inhoud van de QRA-taak. De QRA-taak bestaat uit het handhaven van het vermogen zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen een gegeven tijdsinterval, een bepaald aantal gevechtsvliegtuigen bewapend met een tactisch-nucleair wapen te doen starten. Een en ander is omschreven en uitgewerkt in het NATAF verplan, annex D, appendix 2, para 2 e.v. De gegevens zijn NATO SECRET geclassificeerd en komen in grote lijnen op het volgende neer:

- a. Voortdurend moeten 2 bewapende vliegtuigen per squadron e.e.a. en niet later dan 15 minuten na B-beur kunnen worden gelanceerd (paratime QRA force).
- b. Desezelfde tijdsintervallen gelden voor alle overige vliegtuigen die na ontvangst van daartoe strekkende bevelen op QRA-status zijn gebracht. De tijd beschikbaar om 70% van de ingedeelde vliegtuigen te bewapenen en op QRA-status te brengen is gesteld op 12 uur.
- c. Tussen paratime QRA-niveau en het maximale te behalen QRA-niveau, t.e.w. 70% van de ingedeelde vliegtuigen op QRA, liggen tussenintervallen van op QRA-status te brengen ventillier vliegtuigen (Force generation-levels). Elke verhoging van paratime-niveau moet binnen 12 uur kunnen worden gerealiseerd.

GEHEIM

Inmiddels werd de EL-bijdrage aan inzetmiddelen in verband met de geplande bijdrage aan de NAYO-activiteiten vastgesteld op twee afdelingen Honest John & 4 lanceerinrichtingen per afdeling en 2 gemengde afdelingen & 2 lanceerinrichtingen Honest John aangevuld met een batterij 8 inch houwitser van vier stukken per afdeling.

De EL-a deelname aan het nucleaire bestand werd vastgesteld op een van de acht geplande NIKK squadrons.

Van de gevechtsvliegtuigen werd voorlopig één squadron, uitgerust met vliegtuigen van het type F-64F, aangewezen voor een nucleaire taak. Deze vliegtuigen

konden zowel overdag als 's-nachts worden ingezet maar hadden geen "all-weather capability". Na de invoering van de F-104G, die ondermeer de F64 serie zou gaan vervangen - waartoe in deze periode werd besloten -, zouden 2 squadrons daarvan voor het uitvoeren van de nucleaire taak worden bestemd.

Voor de Koninklijke Marine vonden in deze periode voorbereidingen plaats om de vliegtuigen van het toenmalige in dienst zijnde vliegvaartschip Hr Ma "Karel Doorman" en de Neptune van de marineluchtmacht dienst voor eventuele operaties met nucleaire dieptebommen uit te rusten. De opslag zou hiervoor te Yokusai gebeuren. Dit project vond tenaast toe geen doorgang voor wat betreft Hr Ma Karel Doorman, in verband met het uitdienstdaarten van deze eenheid. Het Neptune-project werd in het begin van de jaren zeventig voltooid.

4. Periode 1964-1968 (plan XVII).

In deze periode wordt de EL-activiteit aan nucleaire middelen gehandhaafd - vgl de defensienota 1964 - doch in verband met de bijstelling van de NAYO-plannen en het verzoekenplan "Sjell" van de EL wordt in overleg met SACOR/USCINCPAC besloten de vierde 8 inch in één afdeling onder te brengen en tot aanschaffing van 2 batterijen & 2 lanceerinrichtingen Honest John over te gaan.

de QRA-regeling in vredes tijd zou in dit opzicht dan ook weinig veranderen, het politieke effect van een dergelijke maatregel kan niet erg hoog worden geschat.

6. Tenslotte het antwoord op de vraag of vliegtuigen wel het gewigste middel zijn voor het uitvoeren van de QRA-taak. Tot nog toe is dit volgens de doctrine van SACSER zeker het geval mede met het oog op de flexibele inzet van de vliegtuigen. Op de eerste plaats geldt dat, door het huidige pakket van overbrengingsmiddelen van de NAVO-strijdkrachten aan de QRA-forces zou betekenen dat alleen nog Amerika, Engeland en Duitsland in staat zouden zijn de QRA-taak te vervullen aangezien alleen deze landen over vervoerssystemen (Poseidon, Polaris, Pershing) beschikken. Zulke een politieke consequenties kunnen hebben. Op de tweede plaats kan de dreiging van door vliegtuigen te vervoeren nucleaire wapens gevoelsmatig lichter worden ervaren, dan de dreiging die uitgaat van geleide wapens met atoomkoppen. Men kan zich immers tegen vliegtuigen beter teweer stellen en zij zijn, ook vóór een eventuele landering kwetsbaarder dan b.v. de op onderzeeboten ontworpen raketten. In die zin zou de vrees van de andere partij, dat het vesten op kritieke ontwikkelingen buitensporig zou reageren, door afschaffing van de "Peacetime" QRA-regeling voor nucleaire bewapende vliegtuigen - hetgeen overneming van deze taak door geleide wapens impliceert - eerder kunnen worden versterkt dan dat zij wordt vermindert.

7. Met de gedachte van afschaffing QRA als politieke "confidence building measure", los van de militaire werking, dient zeer voorzichtig te worden gehandeld. Indien men zich in deze op die wijze expliciet zou hebben verplicht om de vliegtuigen niet meer op een verhoogde paraatheidsbasis te plaatsen, zou een in geval van oplopende spanning of begin van spanning te wijten aan afwijking een extra groot escalatie-effect kunnen hebben. Een dergelijke politieke onderbrekking beperking van de militaire bewegingsvrijheid lijkt ook verder zeer risicovol terwijl het rekening moet worden gehouden met de Europese factor.

8. Op grond van bovenstaande overwegingen kan worden geconcludeerd dat het oorspronkelijke doel Nederland ingesloten te houden bevattende standpunt inzake van de QRA-regeling voor vliegtuigen met atoomkoppen, vermits geen verandering heeft, vooral dat in bondgenootschappelijk overleg, SACSER heeft deze vermits een

HOEDE CHIEFS
VAN STAVEN

Van ...

zijn 10 exemplaren; ...

ZEER GEHEIM

Net-Minute

Gravenhage, 11 december 1975

15/75

Nr. 75-107/1975
Kamp: Mm
Onderwerp: Overzichten Nucleaire
Activiteiten.

NOTA voor De Minister van Defensie
o.t.v. De Secretaris-Generaal

SECRET

- I.A.S. :- De Chef der Directie NAVO- en
WVO-zaken bij het Ministerie
van Buitenlandse Zaken
- De Chef van de Marinestaf
- De Chef van de Generale Staf
- De Chef van de Luchtmachtstaf
- Het Hoofd van het Bureau
Algemene Beleidzaken
- Het Hoofd van het Bureau
Ontwapeningaangelegenheden
Archief

5-14

Referte : Aantekening Kabinet MINDEF nr. 1166 (netel)

- Ingevolge Uw verzoek vervat in referte bied ik U hierbij aan een overzicht van de nucleaire activiteiten van de Nederlandse strijdkrachten.
- Het overzicht geeft een korte feitelijke historische schets van het ontstaan van het huidige nucleaire wapenbestand, een numeriek overzicht van dit wapenbestand en aspecten behorende bij toekomstige ontwikkelingen daarvan.
- Het overzicht baseert zich op de feiten direct van invloed op de Nederlandse inspanning versake. Er wordt niet nader ingegaan op de militaire strategische overwegingen, met name de afschrikkingwaarde, welke aan het beschikken over voldoende nucleaire capaciteiten ten grondslag liggen.
De weergave van de bondgenootschappelijke inspanning op nucleaire wapengebied beperkt zich tot een numeriek vergeleend overzicht van de bij de NAVO-landen in de Centrale Sector van Europa in gebruik zijnde wapensystemen.
Ik wens in het bijzonder Uw aandacht vragen voor dit vergeleend overzicht waarin het naar het - in vergelijking met andere NAVO-landen - afwijkende aantal inwettelingen ook is al bijzet.

De Voorzitter van het Comité
Vervolgd Chiefs van Staven,

TSP : A.R.d.R.

Coll: B

Ad. J. M. J. J.
Secretaris-Generaal

DE NUCLEAIRE ACTIVITEITEN VAN DE NEDERLANDSE STRIJDKRACHTEN IN BOND-
GENEOTSCHAPPELIJK VERBAND.

Bijlagen :

- A. Koninklijke Marine
- B. Koninklijk Luchtmacht
- C. 155 mm howitzer
- D. Koninklijke Luchtmacht
- E. QRA

I. INLEIDING.

Naar aanleiding van het daartoe strekkende verzoek is door VCS in samenwerking met MOLA/BNV een overzicht opgesteld van de nucleaire activiteiten waarbij de Nederlandse strijdkrachten in bondgenootschappelijk verband zijn betrokken. In deze aantekening wordt, na een korte achtere van de historische ontwikkeling en de samenstelling van de nucleaire activiteiten, ingegaan op het reageringsstandpunt t.a.v. nucleaire wapens.

In een kort schema wordt het huidige nucleaire bestand van de relevante nucleaire wapensystemen in bondgenootschappelijk verband weergegeven. Tenslotte worden de toekomstige ontwikkelingen en enkele daarbij behorende aspecten geschetst (o.m. QRA).

In het laatste hoofdstuk zijn enkele korte samenvattingen gegeven van de toekomstige ontwikkelingen op materieelgebied binnen de krijgsmachtdeelen.

In de bijlagen wordt een door ieder van de krijgsmachtdeelen opgesteld gedetailleerd overzicht gegeven van de stand van zaken ten aanzien van diverse wapensystemen.

II. KORT HISTORISCH OVERZICHT VAN DE ONTWIKKELING VAN HET NUCLEAIRE
WAPENPOTENTIEEL.

1. De beslissing.

In 1957 werd in bondgenootschappelijk overleg besloten nucleaire wapens in West-Europa te introduceren.

Het communiqué van de Noord Atlantische Raad op het niveau van regeringshoofden van 16 - 17 december 1957 is vermeldende hierover :

20. To this end, NATO has decided to establish stocks of nuclear weapons, which will be readily available for the defence of the Alliance in case of need.

GEHEIM

21. The deployment of these stocks and missiles and arrangements for their use will accordingly be decided in conformity with NATO defence plans and in agreement with the States directly concerned."

2. De periode 1957-1959 (aanloop periode).

Bij de bepaling van de bijdragen van de individuele landen werd gestreefd naar een redelijke en gelijkmatige verdeling over de bondgenoten, in relatie tot hun totale inbreng. De Nederlandse en Belgische bijdrage vertoonden daarsij een grote mate van overeenstemming.

Men en ander leidde in de periode 1957-1960 tot een eerste vaststelling van de bijdrage die Nederland op het gebied van nucleaire inzetmiddelen zou leveren. Voor de Koninklijke Luchtmacht zou de bijdrage in eerste instantie bestaan uit een afdeling Honest John (HJ) die door de USA in bruikleen werd afgestaan in het kader van het zogeheten Mutual Defense Aid Program (MDAP). De daadwerkelijke invoering vond echter pas in de jaren 1959/60 plaats.

De bijdrage van de Koninklijke Luchtmacht bestond uit het gereed maken voor een nucleaire taak van een aantal gevechtsvliegtuigen en deelname aan de nuclearisering van de NIKK-verdedigingsgordel in West-Duitsland. Dit laatste zou om technische redenen parallel moeten verlopen met de voorsiene vervanging van de NIKK/AJAX raketten door NIKK/MERCURY raketten.

3. Periode 1960-1964 (invoer nucleaire middelen).

Op 25 januari 1960 tekende Nederland een technologische overeenkomst met de Verenigde Staten betreffende de opslag van nucleaire wapens gevolgd door een bilaterale militaire uitvoeringsovereenkomst betreffende de inzetovereenkomsten op 18 januari 1961. De bilaterale overeenkomsten inzake ~~de inzetovereenkomsten~~ ^{de inzetovereenkomsten} werden wederzijds overeen met SACEX's defensie plannen.

GEHEIM

GEHEIM

Inmiddels werd de EL-bijdrage aan inzetmiddelen in verband met de geplande bijdrage aan de NATO-activiteiten vastgesteld op twee afdelingen Honet John à 4 lanceerinstallaties per afdeling en 2 gemengde afdelingen à 2 lanceerinstallaties Honet John aangevuld met een batterij 6 inch houwitser van vier stukken per afdeling.

De EL-aanpak aan het nucleaire bestand werd vastgesteld op een van de acht geplande BIKK squadrons.

Van de gevechtsvliegtuigen werd voorlopig één squadron, uitgerust met vliegtuigen van het type F-34F, aangewezen voor een nucleaire taak.

Dere vliegtuigen

konden zowel overdag als 's-nachts worden ingezet maar hadden geen "all-weather capability". Na de invoering van de F-104G, die ondermeer de F84 serie zou gaan vervangen - vaartoe in deze periode werd besloten -, zouden 2 squadrons daarvan voor het uitvoeren van de nucleaire taak worden bestemd.

Voor de Koninklijke Marine vonden in deze periode voorbereidingen plaats om de vliegtuigen van het toenmalige in dienst zijnde vliegkampschip Hr Ms "Karel Doorman" en de Heptunes van de marineluchtmacht voor eventuele operaties met nucleaire dieptebommen uit te rusten. De opslag zou hiervoor te Yokohama gebeuren. Dit project vond tenslotte geen doorgang voor wat betreft Hr Ms Karel Doorman, in verband met het uitdienststellen van deze eenheid. Het Heptuno-project werd in het begin van de jaren zeventig voltooid.

4. Periode 1964-1968 (plus 1969)

In deze periode wordt de EL-aanpak aan nucleaire middelen gehandhaafd - vide de defensienota 1964 - doch in verband met de bijstelling van de NATO-plannen en het bevestigingsplan "Egmont" van de EL wordt in overleg met SACBON/VEGINSUB Besluit 24 van 1964 6 inch in één afdeling onder te brengen en het afschaffen van 2 batterijen à 2 lanceerinstallaties Honet John over te gaan,

In navolging van de andere landen is de Centrale Sector die besluiten tot het nucleair maken van de bewijsvoerbepalingen wordt ter compensatie van de EL vermindering besloten een afdeling 155 mm howitzer "nucleair capable" te maken. Deze laatste beslissing is tot op heden niet geïmplementeerd.

De Klu introduceert in deze periode de F105 Starfighter waarvan 2 squadrons een nucleaire "strike taak" gaan vervullen. Het NIKK/AMC program wordt geïmplementeerd tot twee geleide wapengroepen met een totaal van 7 squadrons waarvan er 6 een nucleaire capaciteit hebben.

5. Periode 1968 - heden: (Verdere ontwikkelingen, KN-deelnemers)

Voor de EL is het bestand aan nucleaire middelen gelijk gehouden. De LANCE dient zich als vervanger van de HJ aan en werd door SACOM voor deze rol aanbevolen. Corepronkelijk zou in het kader van de modernisering van de middelen rekening worden gehouden met een zodanige vervanging van het materieelbestand dat na introductie van de LANCE de EL zou beschikken over 3 afdelingen LANCE, een afdeling 8 inch en een afdeling 155 mm howitzers beide "dual capable". Dit werd in de "Force Proposals" van 1973 - 76 voor wat betreft de LANCE gewijzigd in één afdeling van 6 lanceerinstallaties hetgeet heeft geresulteerd in het plaatsen van een order van 6 lanceerinstallaties LANCE bestemd voor een conventionele rol. Dit wapensysteem behoort thans niet langer tot de geplande nucleaire inrichtingen van het Berde Legerkorps.

Het besluit de 155 mm howitzer ook een nucleaire capaciteit te geven is tot op heden nog niet geïmplementeerd. Hoewel in SFN '74 en '75 de datum van 1 januari 1976 wordt genoemd als streefdatum, is de daadwerkelijke uitvoering aangehouden. Een en ander brengt het huidige bestand aan inrichtingen met nucleaire capaciteit voor de Koninklijke Landmacht op twee afdelingen HJ à 4 lanceerinstallaties en een afdeling 8 inch howitzers van 6 vuurwagens.

De Klu niet in de periode van 1968 tot heden geen wijziging in het Starfighter-bestand. De twee "strike" squadrons krijgen echter ook een conventionele taak en zijn vanaf het moment "dual capable".

In het kader van de luchtverdediging wordt in deze periode het NIKK-bestand eerst geïmplementeerd tot 2 geleidewapengroepen van ieder 4 squadrons waarvan 3 een nucleaire capaciteit hebben. Vervolgens maakt de Defensieplan van 1974 een afbouw noodzakelijk van een afbouw die in 1975 begint en toen is voltooid - tot 1/6 geleidewapengroep bestaande uit 4 squadrons waarvan 3 met een nucleaire capaciteit.

GEHEIM

Met huidige bestand in de EL-... eenheden met een nucleaire capaciteit bestaat derhalve uit... squadrons met totaal 36 vliegtuigen van het type Starfighter en drie squadrons NIKK. Voorts is in de bondgenootschappelijke doctrine ook voorzien in de mogelijkheid voor de inzet van Atomic Demolition Mines. Hiervoor zijn geen speciale wapensystemen nodig (zie blz. 9).

Op 14 februari 1968 wordt tussen de US NAVY en de Koninklijke Marine een "Technical Agreement" ondertekend gevolgd door een bilaterale overeenkomst met het Verenigde Koninkrijk op 23 juli 1970 voor het medegebruik van de "Special ammunition storage site" te St. Mawgan. Een en ander is bedoeld voor de opslag van nucleaire dieptebommen (NDB) ten behoeve van een eventuele inzet door de Neptune-vliegtuigen tegen de snelvarende en diepduikende onderzeeboten met nucleaire voortstuwing. Van de 13 aan CINCEAN toegewezen Neptunes, welke met NDB kunnen worden uitgerust, zullen er 6 van St. Mawgan opereren.

III. HET REGERINGSSTANDPUNT/MNR/OPTIE III.

Het beleid van de regering om te streven naar terugdringing van de rol van de nucleaire wapens is voor het eerst tot uitdrukking gebracht in de defensienota. De wijze waarop dit streven concrete vorm zou moeten krijgen is toen niet aangegeven en voor nadere uitwerking opengelaten. De gedachtenvorming daarover heeft geleidelijk plaatsgevonden. Wel is door de regering van den beginne af aan bij herhaling gesteld dat het bij dit streven niet gaat om een eenzijdige afstoting door nationale maatregelen, doch dat zulke op basis van wederkerigheid diende te geschieden. Slechts op die basis kan daadwerkelijk worden bijgedragen tot het bereiken van de uiteindelijke doelstelling van de regering op dit punt, zoals verwoord in de ontwapeningsnota (blz. 4): "Dit beleid beoogt de veiligheid te bevorderen door het beheersen en beperken van de militaire machtfactor in de internationale verhoudingen eerst en vooral door het terugdringen van de rol van het kernwapen, en aldus ruimte te scheppen voor de opbouw van een vreedzame internationale samenleving".

De regering heeft bovendien steeds gesteld dat afstoting van nucleaire taken niet kan geschieden dan in bondgenootschappelijk overleg. Hierin is duidelijk geworden dat de methode om aan het regeringsteleak te concrete gestalte te geven het beste is...

GEHEIM

IV Overzicht van de inzet van de Centrale Sector van de Krijgsmacht

De in de tabel opgenomen aantallen geven de aantallen de boeren- en landbouwers van de afdeling a.o. afdeling v.o.

BOEREN- EN LANDBOEWERS	TOEGE- VOEGD	PER GROEP	BOV B (a) (b)	BOV 15500	BIJK VANDER BOVEN	VLOEG BOVEN	LAND
0	-	-	0	-	3	2	-
100)	-	-	0	36	6	2	-
440)	360)	72	66	66	24	6	-
120)	-	-	12	18	-	3	-
-	-	100	160	370	16	11	36
720)	160)	160	262	490	49	26	36

a) Deze wapensystemen werden vervangen door de LANC - wapensystemen.

SECRET

In de eerste plaats door een globaal evenwicht na te streven op conventioneel gebied tussen NAVO en Warschau Pakt door middel van een gemeenschappelijk plafond voor de grandetrojkrachten op een lager niveau. Door het bereiken van een dergelijk evenwicht zal immers de afhankelijkheid van het concrete gebruik van nucleaire wapens aanzienlijk afnemen, en derhalve de atoombreispel hoger worden.

In de tweede plaats door nucleaire wapensystemen en nucleaire ladingen in de MBFR-onderhandelingen in te brengen. Van Amerikaanse zijde werd te einde de MBFR-onderhandelingen te kunnen stimuleren een nucleair pakket, de optie III, in het bondgenootschappelijk overleg ingebracht. In dit pakket wordt aangegeven op welke wijze en met welke aantallen de Verenigde Staten bereid zijn, Amerikaanse wapensystemen en Amerikaanse kernladingen voor reductie in aanmerking te brengen ten behoeve van de MBFR. In de uitwerking van deze optie is met nadruk gesteld dat het hier gaat om Amerikaanse wapensystemen met hun bijbehorende ladingen alsmede over Amerikaanse kernladingen die - in overleg met SACDUR - worden geselecteerd uit de in Europa beschikbare kernladingen. Hiervoor kunnen derhalve ook in aanmerking komen de in Europa aanwezige kernladingen, welke toebehoren aan reeds uitgefaseerde wapensystemen (bijv. de voormalige NI-NIKK raketten), terwijl uit nadere informatie bleek dat ook kernladingen, toebehorende aan wapensystemen uitfaserend alsmede de MBFR-onderhandelingen worden afgesloten, hiertoe kunnen behoren.

Anders gezegd terwijl is afgesproken dat andere dan Amerikaanse wapensystemen niet in aanmerking komen voor inbreng in optie III is de vraag of bij de niet-Amerikaanse wapensystemen behorende kernladingen zouden kunnen worden gebruikt afhankelijk van de eventuele uitfasering van de wapensystemen toe van MBFR.

Een dergelijke uitfasering en eventuele vervanging is een zaak van bondgenootschappelijk overleg waarbij de militaire noodzaak het criterium vormt. Het nadat uit een dergelijke overleg de uitfasering van Frankrijk wordt, worden de kernladingen niet langer ter beschikking gesteld van de bondgenoot en verdwijnen die uit die categorie. Inhoudelijk wordt de kernladingen in het optie III pakket is verduidelijkt eventueel mogelijk. De beslissing over de juiste evenwichting is echter een zaak van het bondgenootschap. Het gaat immers om hun kernladingen.

Aangezien er van de aanvang af van is uitgegaan, dat de afstemming over de kernladingen uitsluitend bij de Amerikanen moet blijven bestaan is de mogelijkheid van de afstemming van de Amerikaanse beslissing

GEHEIM

GEHEIM

hee de in optie III in te brengen kernladingen precies zijn verdeeld in feite niet aanwezig.

De documenten welke thans in de NAVO over de optie III nagenoeg gereed zijn wijzen in de meest nadrukkelijke vorm elke inbreng van niet-Amerikaans materieel, nucleair of niet, van de hand. Bij de visies terzake was de Duitse stellingname, zoals te verwachten, het krachtigst met een verwijzing naar de onaanvaardbaarheid van verdere beperkingen op de Europese bewegingsvrijheid op defensie gebied.

Het zogeheten "position paper" dat de optie III voorwaarden toelicht stelt over de inhoud van optie III letterlijk :

The Allies agree that :

- the nuclear reduction package contains only US elements;
 - they will firmly resist any Eastern attempts to secure further reductions of nuclear, air or other equipment in exchange for Eastern agreement to the Allied negotiating objectives;
 - reductions in non-US allied nuclear, air or other equipment are not acceptable to the West in either phase; the Allies will therefore collectively resist any Eastern attempt to secure such reductions in Phase I and they will collectively resist any Eastern attempt to secure commitments to such reductions in Phase II;
 - the focus on ground force manpower and on reducing the disparity in main battle tanks will be maintained.
4. The US nuclear reduction package would consist of :
- 1.000 US nuclear warheads;
 - 36 US Pershing surface-to-surface ballistic missile launchers;
 - 54 US nuclear-capable F-4 aircraft.

GEHEIM

V. TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN EN PROBLEEMGEBIEDEN.1. Koninklijke Marine (zie ook bijlage A)

- a. Het lange afstande verkenningsvliegtuig van het type Neptune is aan vervanging toe. In de defensienota 1974 wordt de uitfasering gepland vanaf 1976. Een vervanger van dit toestel is nog niet aangewezen. De keuze van het vliegtuigtype dat de Neptune zal vervangen is echter bepalend voor het in de toekomst in standhouden van de nucleaire capaciteit. Zulke blijkt onder andere uit de afwijzende houding van de Amerikaanse autoriteiten - verwoord door SACLAST - ten aanzien van het uitrusten van het vliegtuigtype Atlantic met een nucleaire capaciteit.

2. Koninklijke Landmacht (KJ)

a. Vervanging Homsat John.

(Voor uitgebreidere gegevens zie bijlage B)

- (1) Het huidige wapensysteem Homsat John dateert uit 1954.

Hoewel verbeteringen aan het systeem bij andere landen werden uitgevoerd bezit Nederland nog steeds de oorspronkelijke versie.

De toestand van het materiaal van de H.J. is door de oederden in een zodanige staat dat men van NAVO-zijde bij herhaling op een vervangingsproject heeft aangedrongen.

- (2) In de Verenigde Staten is reeds in 1963 gestart met een vervangingsproject voor de H.J.

Dit project, de LANCN, werd in 1967 ook als vervanger voor de SACLAST-wapensystemen aangewezen. Het LANCN-systeem werd in 1971 aan de NAVO gepresenteerd. Een op de dreiging gebaseerde analyse en het overleg met de staf van de Southern Army Group en SHAPE leidde ertoe dat de Chef van de Generale Staf en Legervraad aanbeval één afdeling LANCN & 6 lanceerposities in de nucleaire versie aan te schaffen ter vervanging van de Homsat John, hetgeen door de Legervraad werd overgenomen.

(3) In de daarop volgende jaren werd o.e.a. in Force Proposals en Force Goals ingezet (voor gedetailleerde gegevens zie bijlage B). In de defensienota 1974 werd het vervangen van de Honet John door de LANCE gezien in het kader van de taakverdeling. Een investeringspost ad f 56. miljoen werd voor een eventuele tegenprestatie gereserveerd.

Daar bilateraal overleg had plaatsgevonden met BRD en geen resultaat werd gehoopt ten aanzien van een eventueel overname van deze nucleaire taak werd uiteindelijk besloten tot aankoop van 1 afdeling LANCE in een conventionele versie. Het vervangingsproject van de nucleaire taak van de Honet John staat derhalve nog open.

In dit verband mag niet onvermeld blijven dat het in dienat samen metertijd van de LANCE ertoe zal leiden dat personeel zal worden onttrokken aan de Honet John afdeling teneinde de LANCE te besamen. Een uit dienst stellen van een afdeling Honet John is dan bij een gelijkblijvend budget onvermijdelijk terwijl dan tevens ombroepelijke in RAVO-verband opties de vraag zal worden gesteld welke maatregelen bij verandering van of worden genomen.

5. Atomin Beschikking Minder (AIM).

hoewel bij dit onderwerp geen Nederlandse wapensystemen in aan-
 zeech, dient volledigheidshalve als deel van de Nederlandse partici-
 cipatie in de nucleaire taken van het bondgenootschap ook te ver-
 den vermeld, dat evenals voor de andere bondgenoten in de Centrale
 Sector volgens de plannen AIM'e in het Nederlandse legerkorps
 ook kunnen worden ingezet. Een eenheid van het Derde legerkorps
 is voor deze taak aangevoerd.

6. De 155 mm howitzer. (zie bijlage C).

(1) Als gevolg van het besluit van de regering om 2/3 afdeling
 155 mm howitzer "dual capable" te kopen is in 1974 1975
 aan de NATO voorgesteld het implementatie contract van 1
 januari 1976 zal plaats vinden. In 1974 1975 is aan de NATO het
 implementatie in voorbereiding is.

Het woonten is thans op de ministeriële beslissing van
 zake.

GEHEIM

GEHEIM

SACKE heeft bevestigd dat zodra verwand aan de technische en organisatorische voorwaarden heeft voldaan op een toewijzing van de munitie kan worden gerokend. De overige landen hebben allen hun toezegging gestand gedaan en de nucleaire capaciteit van de bouwtaars ingevoerd.

(2) Van de zijde van de Minister van Defensie is de implementatie van de beslissing aangaande het "nucleair capable" zaken van de 155 nu voortvarend aangehouden.

(3) Het huidige bestand aan B isch bouwtaars wordt niet veranderd of vervangen in de nabije toekomst.

3. Uitsluitende luchtmacht (zie bijlage D)

a. Vervanging F 104 G Starfighter

(1) De vliegtuigen van de twee "dual capable" gevechtssquadrons zullen in de jaren '82 en '83 uitfasen en worden vervangen door vliegtuigen van het type F-16. De F-16 is in principe geschikt voor het vervoeren en afwerpen van nucleaire wapens, indien de hiervoor noodzakelijke eenvoudige technische voorzieningen zijn aangebracht hetgeen in korte tijd kan geschieden. Dit laatste betekent dat pas in de tachtiger jaren een definitief besluit heeft te worden genomen over de eventuele voortzetting van de operationele taak van de betrokken squadrons. In het openbaar (zie Handelingen van 2, 24 en 26 september 1974) is hiervan gewag gemaakt, waarbij de besluitvorming weder afhankelijk werd gesteld aan mogelijke ontwikkelingen in de NCFB onderhandelingen.

b. STEF/RODOLPH

(1) Het bestand van STEF/RODOLPH systemen is thans 1000 gevecht set 3 squadrons "dual capable" en 1 squadron conventioneel.

De technologische ontwikkelingen inzake gelijke

GEHEIM

GEHEIM

wapensystemen voor de luchtverdediging vertonen lessen in de capaciteiten op zeer grote hoogte. Daarom mag niet worden verwacht dat het binnen afzienbare tijd zonder meer verantwoord zou zijn over te gaan tot het uitfaseren van de NIKE/HERCULES systemen. Dit dien hoofde is vervanging van dit systeem binnen afzienbare tijd niet te verwachten.

- (2) In NAVO-verband (SACENS) wordt momenteel bestudeerd in hoeverre het huidige wapenpakket van het NIKE-systeem alsnog voldoet gezien (verhouding tussen nucleaire en conventionele bewapening) verandering gedooft. Een en ander wordt gebaseerd op een analyse van de totale luchtverdedigingscapaciteit van het Allied Command Europe versus de Warschau Pakt dreiging. De studie vindt plaats als uitvoersel van het zogeheten Mann-amendement waar een onderzoek naar de waarde van dit wapensysteem wordt aanbevolen in het kader van de rationalisatie van nucleaire wapensystemen. Resultaten hiervan zijn nog niet bekend.

c. QRA. (zie ook bijlage E)

- (1) De QRA regeling in Nederland bestaat uit het ter beschikking hebben van 4 vliegtuigen van het type Starfighter uitgerust met nucleaire middelen die binnen 15 minuten "airborne" kunnen zijn. Deze capaciteit kan bij oplopende spanning in fase worden uitgebreid tot 70% van de ingedeelde vliegtuigen. Voor een meer uitgebreide beschouwing voor deze mogelijkheid wordt verwezen naar bijlage E.

VI. NUCLEAIRE CONVENTIES T.A.V. TERSCHUTING ONTVIERDELING.

1. Internationale Conventies

- a. De nucleaire capaciteit van de Koninklijke Marine wordt voornamelijk gevormd door de mogelijkheid te land van 6 Daphnes. Het type van de vervoer van deze vliegtuigen zal bepalend zijn voor eventuele vervanging van hun nucleaire capaciteit.

2. Koninklijke Landmacht.

a. Materieel van de eerste legerkorps Honnet John lanceerinrichtingen ingedeeld. Het materiaal dateert uit 1954, is vervanging is nog niet voorzien. De eerste landen in de Centrale Sector (België, West-Duitsland en het Verenigd Koninkrijk) vervangen de Honnet John door de LANCE in een nucleaire versie. Nederland voert de LANCE als conventioneel wapen volgens de huidige plannen in de periode 1977/78 in. Het materiaal van de afdelingen van de Honnet John zal gedeeltelijk worden ingevraagd voor Personeelvoorziening van de LANCE afdeling. Indien wordt uitgegaan van de veronderstelling dat geen suppletore gelden ter beschikking zullen komen betekent dit dat in de periode 1977/78 het bestaand aan Honnet John lanceerinrichting ten dele zal moeten uitfaalen. Gelet op de toestand van het materieel zal daarna zeer spoedig volledige uitfaaling moeten volgen.

b. De middelen voor nucleaire inzet bestaande 8 inch houwitseren zullen worden aangehouden.

c. Het verlies van nucleaire capaciteit aan een afdeling 155 mm houwitseren is, hoewel de toelagging daartoe reeds werd gedaan, nog niet geëffectueerd. SACUR heeft inmiddels medegedeeld dat de desbetreffende eenheid beschikbaar is.

3. Koninklijke Luchtmacht.

a. Het nucleaire bestaand aan vliegtuigen bestaat uit 50 Starfighters, ingedeeld in twee squadrons. Vervanging wordt voorzien in het begin van de 80'ers jaren, waarvoor de F-16 is aangevraagd. In overzichts de nucleaire capaciteit zal worden overgenomen in een beslissing vóór het jaar 1980 aan de orde zal worden gesteld als de F-16 ter vervanging van de Striker-vliegtuigen worden geïntroduceerd.

De materiele voorzieningen aan de hand van het vervangen van de nucleaire taak door de F-16 worden hiërarchisch geen factor van betekenis.

b. NIKK/HERCULES. 3 doel capable squadrons NIKK/HERCULES batterijen zijn opgenomen in de NATO luchtverdedigingsgordel in West Duitsland. Uitfasering wordt niet voorzien voor het eind van de 80-er jaren. NATO-studies worden ondernomen om een juiste verhouding tussen de nucleaire en de conventionele capaciteit van dit luchtverdedigingssysteem vast te stellen.

4. Overzicht toekomstig bestand.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	na 1980
Neptunes (at)	6	6	7	7	7	7	7
Honest John (at)	6	6	6	4+7	7	7	7
155 mm (at)	7	7	7	7	7	7	7
8 inch nouv. (at)	6	6	6	6	6	6	6
Starfighter (vliegtuig)	36	36	36	36	36	36	7
NIKK (squadron)	3	3	3	3	3	3	3

OVERZICHT NUCLEAIRE CAPACITEIT KONINKLIJKE MARINE

INHOUD

1. December 1957: Communiqué van de NAVO-regeringshoofden betreffende:
 "The establishment of stocks of nuclear weapons to be readily available for the defense of the Alliance in case of need".
2. Ter uitvoering hiervan werden door SICRE en SACISAT "Special Ammunition Storage (SAS) and Dispersal Plans" ontworpen.
3. Regering V.S. sluit bilaterale verdragen met diverse regeringen betreffende "Cooperation on the use of atomic energy for mutual defence purposes".
 Het Nederland in mei 1958, op grond waarvan d.a.v. "Technical Arrangements" atomaire informatie kan worden verstrekt met de Nederlandse krijgsmachtleden.
 In januari 1960 volgt het US AIRFORCE-NAVY "Technical Arrangement", waarbij tevens USNAVY-Ed project wordt betrokken.
4. Oorspronkelijke plannen voor KN omtrent nucleaire diagrafische (WDB) voor Neptun en vliegtuigen Hr.Ms.Karel Doorman, met opslagvoorzieningen op Kilo-basis Valval. Na afspraken met Hr.Ms.Karel Doorman, zijn alleen Neptunus bestemd voor opslag van WDB. Op verzoek van KN wordt opslag gerealiseerd op 14. december welke basis een oorlogsoperatiebasis van deze vliegtuigen is. Het hierop betrekking hebbende USNAVY-Ed "Technical Arrangement" wordt 14 februari 1960 ondertekend.
 Op 25 juli 1959 wordt bilaterale overeenkomst gesloten met USNAVY voor medegebruik van "site" St. Margus (v.w. Neptunus v.w. v. financiële bijdrage KN).
5. Als gevolg van v.w. de afwijzende houding van Groot-Brittannië, werd door de KN nucleaire bevoeging van het Atlantisch gebied niet langer nagestreefd.

SECRET

OPERATIE

- 6. Van de 13 aan CINCHAN toegewezen Neptunes zullen er 6 van St. Navgan opereren en met NDB kunnen worden uitgerust. Gebruik van NDB mogelijk na toestemming president VB en NAVO-raad. Neptunes kunnen worden uitgerust met NDB op basis van z.g. "selective release procedure", hetgeen impliceert dat per missie toestemming wordt verleend voor bewapening met NDB en gebruik ervan.
- 7. NDB is bedoeld als aanvulling op de torpedo's van het LAMP-vliegtuig, doch niet als vervanging. NDB heeft echter grotere trekkracht bij hoge vaart en grote diepte van de onderzeeboot. Commandant van het LAMP-vliegtuig gaat over tot gebruik NDB, als het waarschijnlijk is dat torpedo's zullen falen, daarbij de hand houdend aan strikt omschreven gebruikscriteria.

TRAINING

- 8. Proceduretraining voor vliegtuigbemanningen geschiedt bij vliegtuigquadron 320 met "dummy"-materiaal. Jaarlijks wordt met 3de bemanning desigenezen aan een "Naval Technical Proficiency Inspection" (NTPPI) van de USNavy op St. Navgan.
- 9. Het gehele programma wordt binnen KM begeleid door een commissie onder voorzitterschap van het Hoofd van het Bureau Luchtvaart van de Marinestaf.

TOEGANGSVOORWAARDEN

- 10. a. De keuze van het vliegtuigtype, als vervanger van de Neptune, zal bepaald zijn voor de mogelijkheid en de huidige capaciteit van de Amerikaanse marine in de toekomst in zins te houden.
- b. Vervanging van de bestaande torpedo door de nieuwe torpedo MK 46 - thees in 1968 - zal gebruik van mogelijk worden maar noodzakelijk maken.

SECRET

ZEER GEHEIM

- 2 -

- a. Aan het SF lidsovergevoeren kieren een aantal bezwaren.
(overal voor de eerste als voor de verbeterde versie).
 - Beperkte draagt, een grote spreiding en een grote reactie-
tijd. (lijkt die verloopt tussen aanvraag en afgegeven schot).
 - De beperkte draagt medemaakt tot inzet voor in het weerstande-
gebied; dat verhoogt de kretebaarheid.
 - De grote spreiding heeft tot gevolg dat de uitverking op het
dral, in verhouding met de KT-waarde, gering is.
 - De lange reactietijd heeft nadelige gevolgen voor de gehele
tactische inzet.

3. ROOKREACTIE LANCE.

- a. In 1963 is door de UK gestart met de ontwikkeling van een ver-
beterd systeem voor groot-grondraketten met nucleaire lading.
In 1967 werd besloten dat dit systeem ook de BERGEANT moet
vervangen. In 1971 is het LANCE systeem aan de RAYO landen
gepresenteerd. Daarbij werd gesteld dat bestelling in 1972
diende plaats te vinden. Deze datum is in een later stadium
als gevolg van het gezamenlijk optreden van de EUROGROEP
landen gewijzigd.
- b. Op basis van een studie van de dreiging, de mogelijkheden van
het LANCE systeem en de wensen van SORTAS en SHAPE is door
OCE aan de legerraad aanbevolen over te gaan tot aanschaffing
van materiaal voor de afdeling LANCE 1 & 2 lanceerinstallaties.
Op 21 mei 1972 is door de LH accord gegaan met deze aanbeveling,
doch door Kinnel aangehouden en van nu onder in internationaal
verband te besien. Tereus werd aanbevolen niet over te gaan tot
aanschaffing van conventionele gevachtkoppen doch voorhande
de verdere ontwikkelingen op dat gebied (gevoerde effectiviteit)
af te wachten.
- c. In de Force Proposals 1973-1976 werd a.b.t.
de vervanging van de SF gesteld:
"Secure the replacement of Susout John Launchers with an

ZEER GEHEIM

improved (LANCE-type) launcher system by 1976, as foreseen in present country plans. These plans project the replacement of eight HJ launchers in two battalions by six improved launchers in only one battalion. Provision of a second battalion should be considered for later implementation".

Deze Force Proposals zijn door NL als Force Goal geaccepteerd, m.d.v. dat de uiteindelijke tekst luidt:

"Replace Honest John with an improved launcher system".
(Annex I to DFC/T/27/5).

d. Op 23 mei 1972 werd door EURO-groep ministers besloten de LANCE als samenwerkingsproject op te voeren. Gedurende het in het kader van de NATO planning procedures in 1972 voor NL gehouden trilaterale examen werd op de vraag "What is planned for replacing HJ with an improved launcher system?" geantwoord:

"The Minister of Defence has pronounced for a replacement policy within the frame-work of the Eurogroup".

e. Gedurende de "consultations on Force Proposals 1975-1980" (6/6/75) wordt m.d.v. van de vervanging Honest John gezegd: "Replacement HJ". Twee battalions HJ of four launchers each will be replaced by one battalion LANCE of six launchers.

f. In de defensienota 1974 wordt m.b.t. de vervanging van de HJ gesteld:

"There wordt onderzocht of vervanging van de twee afdelingen Honest John door één afdeling LANCE (gestreekt 1977) kan worden gerealiseerd in het kader van de taakverdeling. De minister van Defensie van de Bondsrepubliek Duitsland heeft zich bereid verklaard in bilateraal overleg een oplossing te zoeken. Voortslopend op het resultaat van dit overleg is er in de plannen van dit orgaan dat de twee afdelingen Honest John per 1 januari 1976 worden opgeheven en te als lovensatieringepost een bedrag van 71.65 als gereserveerd voor de eventueel te leveren tegenposten.

g. Als NL commentaar op de Force Goals 1975-1980 wordt gezegd:

- "This FG is covered by the study on specialization in Central Region". (DBU/WP (74)2) en

- "This proposal is still subject of bilateral negotiations with the FRG."

MEER GEHEIM

- h. In de DFQ 74 is door NL gesteld: "The replacement of two HJ battalions by one LANCE battalion is - as part of the task sharing concept - still under discussion with the FRG.
- i. Gedurende de trilaterale examens 1974 werd gevraagd naar de stand van zaken van die onderhandelingen. Geantwoord werd dat Mindef gesprek had gevoerd met ambtgenoot in BRD en dat resultaten nog niet bekend waren.
- j. Gedurende het multilaterale examen 1974 was inmiddels bekend gemaakt dat NL een LANCE systeem had besteld voor gebruik in een "non nuclear role". Hier was dus geen sprake van de vervanging HJ die alleen in een nucleaire rol kan worden gebruikt.
- k. In de Force Proposals 1977-1982 wordt wederom aangedrongen op vervanging van de Honest John. Tevens is daarbij vermeld dat in geen geval één of beide afdelingen mogen worden opgeheven voordat een afdeling LANCE nucleair volledig operationeel is.

NUCLEAR CAPABILITY 155 mm HOWITZER

1. OVERZICHT

- a. In oktober 1966 bracht Commandant 1st Legerkorps de behoefte aan nucleaire eenheden voor 155 mm hv naar voren. Deze behoefte werd ondersteund door Commandant Northern Army Group en voorgelegd aan SACFOR.
- b. Eind november 1966 deelde SACFOR mee dat de VS bereid waren daarover overleg aan te gaan doch dat de belangstellende landen vooraf een uitgewerkt plan moesten indienen.
- c. Inmiddels was in het kader van de operatie BORN (waarmee besparingen in de exploitatie werden beoogd) de reorganisatie van de legerkorps- en de divisieartillerie aan de orde gesteld. In dat kader werd eveneens de nucleaire capaciteit van het legerkorps bestudeerd.

Als gevolg van de resultaten van hierboven bedoelde studie beaamde COS v.w.b. de nucleaire artillerie dat

- (1) de HJ batterijen van de 19de en 49ste Afdeling veldartillerie dienden te worden opgeheven.
- (2) de restanten van de 19de en 49ste afdeling (2 batterijen 8 inch howitzer nucl.) dienden te worden aangevoegd tot 66de afdeling.

Een en ander werd kort na de beslissing gerealiseerd.

- d. In september 1967 werd USAFME ingelicht over de reorganisatie van de NL kernwapen eenheden.

Medio december 1967 kreeg SACFOR een uitgebreide schriftelijke uiteenzetting, waarin aan en ander oorde werd geadviseerd met het aannemen van de mogelijkheid nucleaire eenheden voor de 155 mm howitzer te verkrijgen. Hierbij werd de Afdeling Veldartillerie vermeld als de legerkorpsartillerie-afdeling die het "nucleair taak" zou worden belast.

- e. In januari 1968 brengt SACFOR ter kennis van VCFOD zijn "proposal over the deactivation of two HJ batteries" en stelt vast dat het verkrijgen van 155 mm nucleaire eenheden "een voorwaarde is te implement".

- f. In februari 1968 sendt COS in de vorm van een statutole het zogeheten "country proposal" naar SACFOR, welke bevestigd is

- a. accepteren van de Force Goals 1971-1975 waarin wordt gevraagd een afdeling 155 mm dual capable te maken (realisatie 1975);
- b. verweelden in de DPQ 74 dat per 1-1-'76 het NL legerkorps zal beschikken over een dergelijke afdeling.

De opgetreden vertraging is het gevolg geweest van technische onzekerheden. Opgemerkt zij dat van NAVO-zijde daarover nimmer een "klacht" is geuit.

Memorandum by the Dutch JCS, Top Secret, for the Minister of Defense, No. 75-307/14723, 12 December 1975. Drafter: Lt. general A.J.W. Wijting, the chairman of the Dutch JCS.

[Translation by Cees Weibes of portions of this document's appendix]

In view of your request, I hereby present an overview of the nuclear activities of the Netherlands Armed Forces (NAF). This overview gives a short factual historical sketch of the developments in the present nuclear weapons, a numerical summary of all these weapons and aspects of future developments in this field.

Appendix: an overview of the nuclear activities of the NAF within the framework of the alliances.

- A. Royal Navy
- B. Honest John
- C. 155 mm Howitzer
- D. Royal Netherlands Air Force (RNAF)
- E. QRA

Introduction:

This memorandum sketches the developments regarding the stationing of nuclear weapons on Dutch soil.

Future developments and possible problems

The Dutch NAVY will phase out the NEPTUNES in 1976 and the choice for a new maritime plane has not been made yet. The choice of a new plane will also influence the decision to retain its nuclear capabilities. This transpired from the fact that US opposed the plan to outfit the French Breguet Br.1150 Atlantic with a nuclear role. This was a long-range maritime patrol aircraft designed and manufactured by Breguet Aviation. Introduced to service in 1965, it was operated by several NATO countries, commonly performing maritime roles such as reconnaissance and anti-submarine warfare. The Breguet Atlantic was also capable of carrying air-to-ground munitions to perform ground attack missions; a small number of aircraft were also equipped to perform ELINT operations. The Netherlands bought in 1968 nine Breguets in view of the fact that the aircraft carrier *Karel Doorman* was sold. An option for another 6 French planes was never lifted. The first plane arrived in June 1969. In 1978 the Dutch decided to buy the *Lockheed P-3 Orion*.

The Army would replace the HJ which stemmed from 1954 and which was really obsolete. However, no decision had been made if the successor LANCE would have a nuclear capability. The LANCE would arrive in the Netherlands in 1977/78. NATO wanted that at least one LANCE unit to be nuclear capable.

As regards Atomic Demolition Mines: the first Dutch Army Corps will be responsible for this although these ADM's are not stored in the Netherlands.

Regarding the 155 mm Howitzers: one unit is nuclear capable. Implementation will take place in 1976. The 8-inch Howitzers will remain to have their nuclear missions.

The replacement of the F-104 Starfighter: two dual nuclear capable squadrons will be phased out in 1982 and 1983 and will be replaced with the F-16 which in principle is nuclear capable. However, no final decision had been made as regards its nuclear tasks.

NIKE/Hercules: 3 squadrons were nuclear capable and one was conventional. These systems will be phased out eventually.

Quick Response Alert (QRA): 4 Starfighters with nuclear warheads which can be airborne in 15 minutes